

РЕШЕНИЕ

№ 2383
София, 17.03.2003

В ИМЕТО НА НАРОДА

Върховният административен съд на Република България - Пето отделение, в съдебно заседание на осемнадесети февруари две хиляди и трета година в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: ЕКАТЕРИНА ГРЪНЧАРОВА

ЧЛЕНОВЕ: ЖАНЕТА ПЕТРОВА

ДИАНА ДОБРЕВА

при **секретар** Мария Попинска и с участието
на **прокурора** Мария Бегъмова изслуша докладваното
от **съдията** ДИАНА ДОБРЕВА
по адм. дело № 8518 / 2002.

Производството е по чл. 12 и сл. от Закона за Върховния административен съд (ЗВАС) във връзка с чл. 40, ал. 1 от Закона за достъп до обществена информация (ЗДОИ).

Образувано е по жалба, подадена от Ивайло Огнянов Ганчев от гр.София срещу решение № 2/04.09.2002 г. на министъра на образованието и науката за отказ за предоставяне на обществена информация. Излагат се подробни доводи за незаконосъобразност на решението, водеща до отмяната му на основание чл. 12, т. 3, 4 и 5 от ЗВАС. По същество не се поддържа искането да се задължи министъра да предостави достъп до информацията, а да бъде задължен да издаде законосъобразно решение на основание чл. 33 от ЗДОИ. Претендират се и направените разноски.

Ответникът оспорва жалбата. Счита същата за процесуално недопустима поради липса на правен интерес. Исканата информация не е налице, тя обективно не съществува. Документите, предмет на заявлението, не са били издавани, съставяни или подписвани в министерството. Алтернативно поддържа становище за неоснователност, без да излага конкретни съображения.

Представителят на Върховната административна прокуратура дава мотивирано заключение за основателност на жалбата. Разпоредбата на чл. 8, ал. 2 от ЗДОИ, на която е позован отказът, е неприложима в случая. След като не съществуват конкретните актове, от които се интересува жалбоподателят и желае представянето им на материален носител, то обжалваното решение е следвало да има свършено друго съдържание.

Настоящият състав на Върховния административен съд, пето отделение, намира жалбата за процесуално допустима. Същата е подадена в срок и от надлежна страна, като възражението за липса на правен интерес не се споделя. Разгледана по същество, жалбата е основателна.

Относно фактите няма спор между страните. Жалбоподателят е подал заявление вх. № 33573/23.07.2002 г. до министъра на образованието и науката, в което е поискал да му бъдат предоставени на хартиен носител следните документи: 1. Заповед на министъра на образованието и науката, с която се открива търг или конкурс за отдаване под наем на част от недвижим имот – публична държавна собственост, представляваща около 3 кв.м. площ върху стената в коридора на етаж 1 в сградата на министерството, срещу вратата на канцеларията на сектор "Деловодство", която площ е предоставена на частно лице за използване за рекламни цели; 2. Заповед на министъра на образованието и науката, с която се определя лицето, спечелило конкурса или търга за описания обект; 3. Договор за наем или друг договор, сключен от министъра за използването на посочения обект. На 04.09.2002 г. е издаден обжалваният отказ, обективиран в решение № 2 от същата дата, подписано от министър Владимир Атанасов. Актът е правно основан на чл. 8, ал. 2 от ЗДОИ, при следното съдържание: "Законът за достъп до обществена информация не се прилага за информацията, която се съхранява в Държавния архивен фонд на Република България. Заповедите на министъра на образованието и науката и договорите, сключени с МОН се съхраняват в Държавния архивен фонд, съгласно чл. 3, ал. 1 от Закона за държавния архивен фонд."

Според съда исканата от жалбоподателя информация може да се определи като служебна обществена информация - чл. 11 от ЗДОИ. Достъпът до същата по правило е свободен – чл. 13, ал. 1, но може да бъде ограничен при наличие на определени от закона предпоставки.

В случая ответникът се е позовал на неприложимост на ЗДОИ, тъй като поисканата информация се съхранявала в Държавния архивен фонд на РБ. Установи се по делото, че това твърдение е невярно, видно от съдържанието на представеното писмо № 9400-0353/17.02.2003 на Главно управление на архивите при Министерския съвет. Този отрицателен факт се потвърди и от изричното изявление на процесуалния представител на ответника, че такива заповеди на министъра въобще не са издавани, липсва и подписан договор за наем. Следователно, не може да се съхранява където и да било нещо, което не е било създадено. След като исканата обществена информация обективно не съществува и не е съществувала, то не е налице посоченото законно основание за издадения отказ – чл. 8, ал. 2 от ЗДОИ. Това означава, че органът неправилно е приложил материалният закон, което е основание за отмяна на акта съгласно чл. 12, т. 4 от ЗВАС. След като поисканата обществена информация не съществува, то е налице хипотезата на чл. 33 от ЗДОИ. Съгласно тази разпоредба, когато органът не разполага с исканата информация и няма данни за нейното местонахождение, в 14 дневен срок той уведомява за това заявителя. В случая, въпреки че са били налице

предпоставките по чл. 33 от ЗДОИ и органът е следвало да се съобрази с нормативно предписаното от закона, той е издал отказ за достъп до обществена информация, позован на неприложима правна норма.

Обжалваният отказ е издаден и при съществено нарушение на административнопроизводствените правила. Мотивите, тоест фактическите основания на акта, на практика представляват преразказ на текста на чл. 8, ал. 2 от ЗДОИ и тълкуване на цитираната правна норма от ЗДАФ. Липсват каквито и да е конкретни факти, относими към исканите документи, за да се обоснове приложението на чл. 8, ал. 2 от ЗДОИ. Налице е и основанието за отмяна по чл. 12, т. 3 от ЗВАС във връзка с чл. 15, ал. 1, т. 3 от ЗАП.

Атакуваното решение е издадено и в противоречие с целите и духа на ЗДОИ. Предназначението на закона е да уреди и гарантира конституционното право на гражданите до получават информация за дейността на държавните органи, закрепено в чл. 41, ал. 2 от Конституцията на РБ. Хипотезите, при които това право е ограничено или забранено, са изрично визирани и следва да се тълкуват стриктно. В случая е очевидно некоректното отношение, което задълженият по закон субект за осигуряване на обществена информация в лицето на министъра на образованието и науката е проявил спрямо жалбоподателя. Затова неоснователно е възражението, че липсата на исканата информация обезсмисля жалбата и лицето-заявитель няма интерес от отмяната на акта. Установи се по безспорен начин, че жалбоподателят не е получил достъп до исканата обществена информация, която той е смятал за съществуваща. Това негово право не е реализирано, като същевременно не е удовлетворено и правото му да получи от административния орган адекватен отговор, съобразен с фактическата обстановка и със закона. Затова обжалвания отказ следва да бъде отменен от съда като незаконосъобразен и делото да се върне като преписка на министъра на образованието и науката за ново произнасяне при съобразяване с мотивите на настоящето решение.

При този изход на правния спор, основателно е искането на жалбоподателя за присъждане на разноски. На основание чл. 49 и чл. 50 от ЗВАС ответникът следва да се осъди да му заплати сумата 10 лева.

Мотивиран от горното и на основание чл. 28 от ЗВАС във връзка с чл. 42, ал. 1 от ЗАП, Върховният административен съд, пето отделение

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение № 2/04.09.2002 г. на министъра на образованието и науката за отказ за предоставяне на обществена информация.

ВРЪЩА делото като преписка на административния орган за ново произнасяне съобразно дадените от съда указания.

РЕШЕНИЕТО може да се обжалва с касационна жалба пред петчленен състав на ВАС в 14 дневен срок от съобщението за изготвянето му.

Вярно с оригинала, ПРЕДСЕДАТЕЛ: /п/ Екатерина Грънчарова
секретар: ЧЛЕНОВЕ: /п/ Жанета Петрова
/п/ Диана Добрева